

วัดกำแพงแลง

ชื่อแหล่ง	วัดกำแพงแลง
ที่ตั้ง	ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
เส้นทางเข้าสู่แหล่ง	จากศาลากลาง ไปตามถนนราชวิถีข้ามสะพานเทศบาลเข้าถนนมาตยวงศ์เลี้ยวซ้าย เข้าถนนพงษ์สุริยา เลี้ยวขวาเข้าถนนโพธิ์การ้องไปประมาณ 500 เมตร วัดอยู่ทางขวา
สภาพภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม	
สภาพภูมิศาสตร์	ที่ราบ
แหล่งน้ำ	แม่น้ำเพชรบุรี
ประวัติ	
หลักฐานทางด้านโบราณคดี	

1. โบราณสถาน ประกอบด้วยปรางค์ประธาน 1 องค์ และปรางค์ทิศ 4 องค์ มีกำแพงล้อมรอบ
ปรางค์ประธาน เป็นสถาปัตยกรรมหลัก ตั้งอยู่ตรงกลางระหว่างปรางค์ทิศทั้งสี่ ผังเป็นรูป
 สี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมมีประตูทางเข้าสี่ด้าน วัตรอบฐานยาว 36 เมตร สูง 14 เมตร เหนือประตูเป็นซุ้มโค้งทับ
 หลังและ หน้าบันพังทลายหมด สันนิษฐานว่าคงมีมุขยื่นออกมาทั้งสี่ด้านรับกับปรางค์ทิศ ปรางค์ประกอบด้วย
 ฐาน เรือนธาตุและยอด ฐานสร้างซ้อนกัน 3 ชั้น เรือนธาตุเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมรับกับฐาน ด้านใต้และ
 ด้านตะวันตกมีลวดลายปูนปั้นที่ตกแต่งหลงเหลืออยู่บ้าง ส่วนยอดพังทลายลงมาแล้ว แต่พอเห็นได้ว่าก่อเรียง
 ลดหลั่นกัน 5 ชั้น ส่วนยอดสุดเป็นรูปดอกบัว

ปรางค์ทิศใต้ ตั้งอยู่ในแกนเดียวกัน 3 องค์ คือปรางค์ประธาน ปรางค์ทิศเหนือ และปรางค์ทิศ
 ใต้ ผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุม มุขทางด้านทิศตะวันออกเป็นทางเข้า ด้านทิศตะวันตกเป็นมุขประดิษฐานรูป
 เคารพ ทางด้านทิศเหนือและทิศใต้ เป็นซุ้มมีประติมากรรมปูนปั้น ฐานและเรือนธาตุถูกซ่อมจนดูผิดสภาพ ส่วน
 ยอดก่อเรียงลดหลั่นกัน 5 ชั้น

ปรางค์ทิศเหนือ สร้างลักษณะเดียวกับปรางค์ทิศใต้ ผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมฐานและ
 เรือนธาตุชำรุดมาก มุขด้านทิศตะวันออกและเรือนธาตุด้านนี้ พังทลายลงมาทั้งแถบตั้งแต่ยอด แต่จากสภาพที่
 เหลือก็ยังแสดงให้เห็นทรวดทรงปรางค์ที่ได้สัดส่วน ลวดลายปูนปั้นที่ตกแต่งยังพอมีให้เห็นบ้างทางทิศเหนือ

ปรางค์ทิศตะวันออก ผังรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมมีมุขยื่นออกมา 4 ทิศ เป็นมุขลด 2 ชั้น มุขแต่
 ละด้านมีหน้าต่างหลอก เป็นแบบลูกกรงลูกมะหวด ที่ส่วนผนังด้านข้างด้านละ 1 แห่ง สลักที่บั้งหนึ่งให้เห็น
 ลูกกรงมะหวดเพียงครึ่งเดียว (ลักษณะศิลปะแบบบายัน) มีประตูทางเข้า ออก เฉพาะทิศตะวันออกและ
 ตะวันตก ส่วนด้านเหนือและด้านใต้เป็นประตูหลอกลักษณะคล้ายกัน สภาพปัจจุบันพังทลายเสียหายมาก

ปรางค์ทิศตะวันตก ตั้งอยู่ด้านหลังปรางค์ประธาน ในแกนทิศเดียวกับกับปรางค์ทิศตะวันออก
 เหลือเฉพาะส่วนฐานและเรือนธาตุบางส่วน แต่เดิมคงมีแผนผังเช่นเดียวกับปรางค์ทิศเหนือและทิศใต้

2. ประติมากรรมรูปเคารพ

จากการขุดแต่งโดยกรมศิลปากร เมื่อปี พ.ศ. 2530 พบประติมากรรมรูปเคารพ หินทราย
 ได้แก่ พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรเปล่งรัศมี พระพุทธรูปนาคปรก พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรและนางปริชญาปาร
 มิตา ลักษณะเป็นศิลปะแบบบายันอายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 18

3. กำแพง ก่อด้วยศิลาแลงล้อมรอบทั้งสี่ด้านเป็นรูปสี่เหลี่ยม ด้านทิศเหนือและทิศใต้
 ยาวด้านละ 97 เมตร ด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันตก ยาวด้านละ 72 เมตร มีประตูเข้า-ออก ตรงกลางด้าน
 ละ 1 ประตู รวม 4 ประตู ตัวกำแพงสูง 5 ศอก กว้าง 2 ศอก ตัวกำแพงทำบัวสัดส่วนสวยงาม เนื้อที่ภายใน
 บริเวณกำแพงประมาณ 4 ไร่เศษ

4. สระน้ำ อยู่ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ของกลุ่มโบราณสถานภายในเขตกำแพง เป็น
 สระน้ำกรุดด้วยศิลาแลง จำนวน 1 สระ

5. **ทางเดินเชื่อมระหว่างปราสาทประธานกับปราสาททิศตะวันออก** พบจากการขุดแต่งด้านอื่น ๆ อาจมีทางเดินเชื่อมเช่นนี้ด้วยก็ได้

ปราสาทประธาน ปัจจุบันใช้เป็นที่พักประดิษฐานพระพุทธรูปหินทรายแดง สมัยอยุธยา ซึ่งนำมาจากวัดกุฎีทอง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี (ย้ายมาเมื่อ พ.ศ. 2498) ส่วนปราสาททิศใต้ใช้เป็นที่พักประดิษฐานพระพุทธรูปสำริดและพระพุทธรูปอื่น มีการก่อสร้างกุฏิและศาลาในบริเวณกำแพง

การกำหนดอายุสมัย พุทธศตวรรษที่ 18-19

การประกาศขึ้นทะเบียน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 ตอนที่ 75 วันที่ 8 มีนาคม 2478

การระวางแนวเขต ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 101 ตอนที่ 27 วันที่ 1 มีนาคม 2527
พื้นที่ 7 ไร่ 1 งาน 62 ตารางวา

รูปแบบของแหล่งโบราณคดี พุทธสถาน

วันเวลาที่ปฏิบัติงานสำรวจ 22 สิงหาคม 2539 บันทึก 25 สิงหาคม 2539

ผู้ปฏิบัติงาน นางสาวพยุ่ง วงษ์น้อย

ที่มาของข้อมูล ทะเบียนโบราณในเขตหน่วยศิลปากร ที่ 2

ภาพประกอบ :

ปราสาทวัดกำแพงแลง 3 องค์ ตั้งอยู่ในแนวเหนือ-ใต้

ปราสาททางด้านทิศตะวันตก

ปรางค์องค์ทางด้านทิศเหนือ

ปรางค์องค์กลาง วัดกำแพงแล

ปรางค์องค์ด้านทิศใต้ วัดกำแพงแล

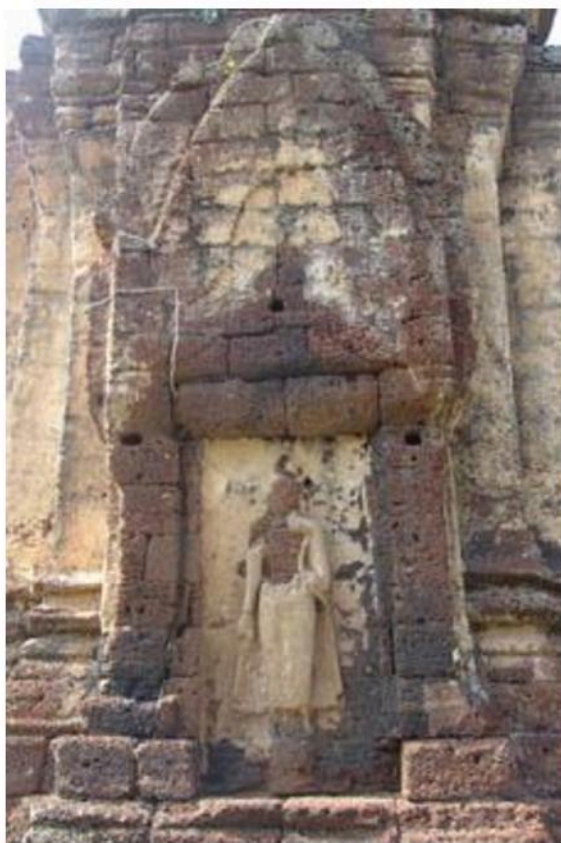
ซุ้มประตูทางเข้าทางทิศตะวันออก

หน้าต่างลอมแบบลูกกรงมะหวด

กำแพงศิลาแลงล้อมรอบศาสนสถาน

ประติมากรรมปูนปั้นประดับศาสนสถาน

ลวดลายปูนปั้นประดับศาสนสถาน